

nale samlinger) et egentligt lovmæssigt grundlag, som i alt væsentligt er det endnu gældende.

Efter biblioteksloven blev undervisningsministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler for skolebibliotekernes indretning og virksomhed. Disse regler findes i ministeriets bekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1965 som ændret ved bekendtgørelse nr. 147 af 13. april 1970, hvortil knytter sig den af direktoratet for folkeskolen og seminarierne udsendte vejledning af september 1966, samt en række cirkulærer om lønnings-, tilskuds- og vedtægtsforhold. Bestemmelser vedrørende skolebibliotekarerne, herunder ledende skolebibliotekarere (skolebiblioteks-konsulenter) findes endvidere i de for folkeskolen i øvrigt gældende cirkulærer om tjenestetid og om normering og klassificering af visse tjenestemandstillinger.

Udviklingen på skolebiblioteksområdet siden gennemførelsen af biblioteksloven har været præget af en *kraftig vækst*. De samlede refusionsberettigede driftsudgifter, der i 1965—66 udgjorde ca. 20 mio. kr., er i 1971—72 steget til ca. 70 mio. kr., svarende til en omtrentlig fordobling under hensyn til prisudviklingen. Denne vækst må antages at hænge ret nøje sammen med den pædagogiske udvikling, således at det i dag må betragtes som almindelig anerkendt, at et velforsynet skolebibliotek er en af forudsætningerne for et tidssvarende skolearbejde.

Ifølge en mere traditionel opfattelse af undervisning er det læreren, som formidler et stof til eleverne, ofte ved hjælp af lærebøger, der udleveres til eleverne for et skoleår ad gangen. I forhold hertil er skolebiblioteket blevet betragtet som et instrument til supplerende og uddybning af den således meddelte undervisning, som det altså har til forudsætning. Udviklingen har imidlertid ændret skolebibliotekets placering, så det ikke blot betragtes som et supplement, men som et *velegnet selvstændigt middel i skolens arbejde*. Metodisk er baggrunden det ændrede syn på, hvorledes et undervisningsstof mest hensigtsmæssigt formidles, der viser sig i en stærkere læggen vægt på elevens selvstændige tilegnelse. Materiale-mæssigt viser udviklingen sig ved en mindre interesse for egentlige lærebøger, som derefter helt eller delvis erstattes af skolebibliotekets mere varierede materialetilbud, og ved ændring af udgivelsens karakter, så det bliver stadig vanskeligere at skelne mellem egentlige undervisningsmaterialer og skolebibliotekets materialer.

Med forslaget, der bygger på *betænkning nr. 621/1971 om skolebiblioteker og centraler for undervisningsmidler*, tilsigtes det at overføre det lovmæssige grundlag for skolebibliotekets virksomhed fra biblioteksloven til folkeskoleloven.

Iflg. bibliotekslovens kap. 4 har oprettelse af skolebiblioteker hidtil været en *frivillig* sag for kommunerne. Hvor de oprettedes, skulle det være som *led i det kommunale skolevæsen* og i *samarbejde med folkebiblioteket* med hensyn til budget, bogvalg og biblioteksteknik. Der har til driften været ydet *samme statsilskud* som til folkebiblioteker, dog med en særlig begrænsning for de såkaldte klassesæt (efter forhandling med finansudvalget sat til højst 8 pct. af kommunens udgifter til undervisningsmidler i øvrigt), og endvidere således, at udgifterne ved nedsættelsen af skolebibliotekarernes pligtige antal undervisningstimer har været afholdt som lærerløn-udgifter med refusion efter de herom gældende regler. Som rådgivende organ havde skolekommissionen pligt til at nedsætte et *skolebiblioteksudvalg* samt i samarbejde med folkebibliotekets ledelse et *bogudvalg* til at forestå valget af bøger såvel til skolebibliotekerne som til folkebibliotekets børneafdeling.

En gennemførelse af forslaget medfører, at skolebiblioteker herefter gøres *obligatoriske* med henvisning til den vægt, der må lægges på, at skolernes undervisningsmidler og administrationen deraf mest muligt støtter en metodisk fornyelse af undervisningen, byggende på den enkelte elevs selvstændige oplevelse og erkendelse af lærestoffet. Vigtigheden af en sådan fornyelse som forudsætning for enhedsskolens gennemførelse understregedes ved vedtagelsen af forslaget om en reform af de grundlæggende uddannelser (9 punktsprogrammet). I øvrigt er der under den gældende ordning etableret skolebiblioteksbetjening svarende til mere end 99 pct. af folkeskolens elever, og det måtte med henvisning til foranstående anses for betænkeligt, om ikke også den sidste rest af eleverne blev omfattet af en skolebiblioteksordning. Den tidligere forpligtelse til *samarbejde med folkebiblioteket* (budget, bogvalg og biblioteksteknik) bortfalder, herunder forpligtelsen til nedsættelse af skolebiblioteksudvalg og bogudvalg. Dette samarbejde bliver herefter et rent kommunalt anliggende. Skolebiblioteket vil uden indskrænkninger blive omfattet af de bestemmelser, der i øvrigt gælder for folkeskoleområdet. Særligt må det fremhæves, at *materialevalget* vil ske efter skolestyrelseslovens almindelige bestemmelser herom, således at lærerrådet indstiller, mens skolenævnet har den godkendende myndighed.

Forslaget om således at bringe skolebiblioteks-materialerne på linie med skolens øvrige undervisningsmaterialer kune rejse spørgsmålet om det rimelige i at opretholde *skolebiblioteket som et særligt begreb*. Selv om det er blevet stadig vanskeligere at beskrive skolebiblioteksmaterialerne efter deres art til